

RETEN I HERNING DOM

afsagt den 10. februar 2021

Sag BS- [REDACTED]-HER

T [REDACTED]
(advokat Søren Kjær Jensen)

mod

M [REDACTED]
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af retsassessor Lisbeth Rønn Christensen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 24. april 2020. Sagen drejer sig om et erstatningskrav i anledning af en arbejdsulykke, sagsøger oplyser sig udsat for 3. januar 2019 på byggepladsen [REDACTED].

Sagsøgeren, T [REDACTED], har fremsat følgende påstand:
Sagsøgte tilpligtes til sagsøger at betale 391.831,41 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente af kr. 230.415,99 fra sagens anlæg, til betaling sker, og af restbeløbet fra 13. november 2020 til betaling sker.

Sagsøgte, M [REDACTED] har fremsat påstand om frifindelse.

Det er oplyst, at parterne er enige om den størrelsesmæssige opgørelse af sagsøgerens krav.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår af sagen, at sagsøgeren den 3. januar 2019 som ansat hos sagsøgte skulle udføre arbejde på et stillads, der var opsat af H [REDACTED] på byggepladsen [REDACTED] på foranledning af Tømrerfirmaet [REDACTED].

Af skema "Registrering af hændelser", der angives udfyldt af sagsøgeren og sikkerhedskoordinator [REDACTED] fra [REDACTED], fremgår bl.a., at mand faldt ned igennem stillads, der var fejl i materiel mv og vedligeholdelse, fejl i opsætning af stillads, tømrerfirmaet var bedt om at udbedre, og hændelsen skulle behandles på sikkerhedsmøde den 15. januar 2019. På deltagerlisten fra dette møde fremgår bl.a. [REDACTED] og sagsøgte partsrepræsentant J [REDACTED].

Den 31. januar 2019 anmeldte sagsøgte til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), at sagsøgeren var kommet til skade den 3. januar 2019 kl. 11.20, idet han "Var i gang med at udføre malerarbejde fra et stillads platform. En afdækningsplade på stilladset lagde løs/rykkede sig hvorefter han trådte tilbage i hullet ved manglende plade. Han faldt igennem med det ene ben og tog fra med sin skulder / arm". Skadens art angives som "Forstuvninger og forstrækninger (inkl. overrivning af muskler, sener/nerver, brok), og skaden vedrørte "Skulder og skulderled".

Af de lægelige oplysninger fremgår bl.a. den 9. januar 2015, at sagsøgeren over mange år havde haft tiltagende problemer med hævelse og instabilitet i højre knæ, den 12. oktober 2015 omtales knæproblemet igen, den 26. juli 2016 var der lændebelastning på jobbet, fra den 8. august 2016 er der en række henvendelser til lægen om problemer af psykisk karakter, den 1. februar 2018 fremgår, at sagsøgeren dagen før havde været udsat for et solouheld i bil, under den 2. februar 2018 bl.a. skuldersmerter, der stråler ud i armen, den 9. februar 2018 var skuldergener aftaget, den 14. september 2018 lændeproblem, den 9. juli 2018 omtales et vrid i ryggen, den 11. oktober 2018 blev sagsøgeren indlagt som selvmordstruet, den 30. januar 2019 henvendte sagsøgeren sig til sin læge om en arbejdsulykke den 3. januar 2019, hvor han fik et vrid i højre skulder. Han havde næsten trænet sig ud af de problemer, han havde haft med venstre skulder efter en ulykke. Der var nu mange smerter fra højre skulder, sagsøgeren blev sygemeldt, den 31. januar var der røntgenundersøgelse af højre skulderled og højre AC-led med normale ossøse og artikulære forhold, ingen fraktur påvist, ingen tegn på artrose eller artrit, normale forhold svarende til AC-leddet. Sagsøgeren henvendte sig til lægen igen om højre skulder den 5. februar 2019, den 13. fe-

bruar 2019 ny sygemelding til bedring/afklaring, og der var i tiden efter flere henvendelser til lægen. Den 18. februar blev foretaget UL-undersøgelse af højre skulder med normale forhold af bicepssenen, subscapularissenen, supraspinatus senen og infrapinatus senen, ingen ledansamling, ingen væskeansamling i bursa subacromialis / subdeltoideus eller i bursa subcoracoidea. Den 28. februar 2019 afgav sagsøgerens læge erklæring til AES, hvor lægen bl.a. oplyste, at det ikke skønnedes, at tidligere sygdomme, skader eller andre forhold har haft indflydelse på den aktuelle skade eller forværret dens følger, og at han havde genoptaget arbejdet 1 time dagligt kun med administrativt arbejde. Den 9. april 2019 noteredes hos lægen, at det gik med skulderen, den 23. maj 2019 huskede sagsøgeren om uheldet i februar 2018, at det drejede sig om venstre side, og smerte forsvandt helt. Af specifik helbredsattest af 29. august 2019 fra læge [REDACTED] til Herning Kommune, Center for Erhvervsafklaring og Beskæftigelse, fremgår bl.a., at sagsøgeren gik i fysioterapi, at der havde været MR scanning i maj 2019, flere skulderblokader og ultralydsscanninger, at han arbejdede 10-20 timer pr. uge, mest med tilsyn på en byggeplads, at der var indskrænket flexion og abduktion, at prognosen var dårlig, at der umiddelbart ikke var den store sammenhæng imellem hans klager og de objektive fund ved diverse scanninger mm., men han havde sammenlignet med starten af forløbet fået det bedre smertemæssigt og fået bedre funktion i skulderen, men fortsat ikke i en grad, at han ville kunne vende tilbage til malerfaget. Den 10. september 2019 noterede lægen, at sagsøgeren var kommet på 20 timer/uge, men følte at det var for meget, den administrative del af jobbet sluttede på mandag, hvorefter han skulle lægge alle timer i malerarbejdet, hvilket han tvivlede på kunne lade sig gøre, den 27. december 2019 og den 30. december 2019 fremgår, at sagsøgeren fik et ryk i højre arm, da han gik tur med en hund.

Den 9. januar 2020 traf Herning Kommune afgørelse om, at sagsøgeren blev bevilget revalidering til uddannelse som bygningskonstruktør, idet han havde varige helbreds-mæssige begrænsninger i arbejdssevnen i form af varige skånehensyn overfor skulderbelastende arbejde, som medførte, at han ikke kunne varetage sit erhverv som maler på lige fod med andre. Der blev bl.a. lagt vægt på, at han havde været sygemeldt fra sit arbejde som maler siden den 1. februar 2019 efter arbejdsulykke, hvor han fik et vrid i højre skulder, hvorefter han havde udviklet kronisk smerteproblematik i højre skulder.

Den 26. februar 2020 traf AES afgørelse, hvoraf bl.a. andet fremgår, at ulykken den 3. januar 2019 er anerkendt som arbejdsskade med et varigt mén på 8 %. Den 8. juli 2020 (som en berigtigelse af en afgørelse af 17. juni 2020) traf AES en midlertidig afgørelse om, at erhvervsevnetabet var 45 %. Det fremgik bl.a., at gener fra venstre skulder ikke kunne begrunde nedsættelse af erstatningen, rygsmærter kunne heller ikke begrunde en nedsættelse, og at psykiske gener heller ikke nu havde betydning for hans erhvervsevne.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af sagsøger T [REDACTED], S [REDACTED], K [REDACTED] og J [REDACTED].

Sagsøger, T [REDACTED], har forklaret, at han blev uddannet som bygningsmaler i 1990'erne. Det var en 3 - 3,5 år lang uddannelse. Siden oktober 2017 havde han været ansat hos sagsøgte. Sagsøgte var nok den største malervirksomhed i området. Da han var ansat, var der ca. 30 svende, hvortil kom administrativt personale. Han var der fra oktober 2017 og havde ikke længerevarende sygdomsperioder. Han havde tidligere haft psykiske problemer og været selvmordstruet og haft andre fysiske problemer, men det havde ikke givet sygefravær. Han havde brugt sit arbejde til at kunne komme videre. I januar 2018 blev han udsat for en bilulykke, der gav gene fra skulderen. Han forbandt det med, at selen kom ned over venstre skulder, og sammenstødet kom fra venstre, så han regner med, at det var venstre skulder, det blev beskadiget. Den i sagen omhandlede arbejdsulykke fandt sted på en større arbejdsplads, hvor han arbejdede fra midten af september 2018. Det var nybyggeri med betonelementer. Der skulle spartles og beklædes med filt i en helt ny bygning. Der var forskellige entreprenører på pladsen. Blandt andet var der [REDACTED], der var det firma, der stod for byggeriet. Der blev holdt byggemøder og sikkerhedsmøder. Han var selv med til nogen af møderne. Ulykken skete på et stillads. Det var første gang, han var på det pågældende stillads. Det var oppe i tredjesals højde. Der var indrettet dæk. Som han husker det, var der 3 eller 4 dæk. Det var i starten af året lige efter juleferien, og han gjorde klar til at kunne klargøre vægge og fuldspartle ved hjælp af sprøjtespartling. Han var ved at tilrigge sprøjtespartle-anlægget. Selve maskinen stod i stueplan. Der skulle trækkes en slange op til arbejdsområdet. Afhørte viste med sin hånd, at der var en vis diameter af den pågældende slange. Han skulle have den rette mængde slange op i arbejdsområdet sammen med de andre ting, han skulle bruge. Han demonstrerede under forklaringen, hvorledes han havde trukket slangen op, mens han havde sin højre arm/hånd på stilladsets gelænder og trak slangen med venstre hånd. Når man er i gang med sprøjtearbejdet, er det vigtigt, man ikke skal bøvl med slangen, men har tilstrækkelig slange med. Det var en slange af en vis tyngde. Han mærkede, at når han trak, var der en træplade, der på grund af slangens tyngde, begyndte at følge med. Det var generende for ham. Han registrerede træpladen som noget, der ikke skulle være der. En form for affald. Han skubbede til træpladen med venstre fod. Han trak videre. Han ville herefter træde et skridt frem for at trække videre, men det viste sig, at træpladen havde dækket over et hul, så hans venstre ben røg ned i hullet. Faldet blev bremset af, at hans højre arm var på gelænderet. Han røg ned med en armslængde, og derfor fik han et skub i højre skulder. Når man går på et stillads, regner man med, at det er lige så sikkert at

gå på, som det er at gå på gulvet. Man tænker ikke, at der kan åbenbare sig et hul. Der var ellers pænt og ryddeligt, så der var ikke nogen bagtanke om, at noget kunne være galt. Hverken han eller sagsøgte havde noget med opstillingen af stilladset at gøre. Efter faldet var han fortsat med arbejdet efter, at han var kommet op igen. Han anmeldte hændelsen til [REDACTED] fra [REDACTED], der stod for sikkerheden på arbejdspladsen. Han var sikkerhedskoordinator. [REDACTED] gjorde de notater, der skulle gøres. Som han mindes det, var de begge oppe og se på det sammen på stilladset. Han kan ikke huske, om træpladen blev sat fast samme eftermiddag, som det skete, men i hvert fald senest efter mødet den 4. januar 2019 med [REDACTED] blev pladen sat fast af tømrerfirmaet. Han så ikke, at den blev sat fast, men han regner med, at det var tømrerfirmaet, der gjorde det. Han ved ikke, om der var tilsvarende problematik på andre dæk på stilladset, men han har ikke hørt om det.

Til ekstraktens sidste side forklarede han, at det var sådan, det havde set ud på dækket. Efter opbygningen kan der måske have været samme problematik på de andre dæk. Han kan ikke huske, om der var løse plader i øvrigt, men han tænker, der var blevet rettet op på det, hvis det var et problem. Den 30. januar 2019 kunne han ikke længere holde smerterne ud. I løbet af januar havde han tænkt, at det nok skulle arbejdes væk. Foreholdt at han skulle have haft noget administrativt arbejde, forklarede han, at aftalen på byggepladsen var, at han udførte malerarbejder, som enhver anden maler, men at han også stod for koordinering og deltog i byggemøder og planlægning. Han var fra starten blevet rigtig godt behandlet af sagsøgte, der lod ham arbejde med det, han kunne og kom op på fuldtid hele 2018, og indtil ulykken skete. Efterfølgende har det været et langt forløb, indtil han blev tilkendt revalidering. Han er et år inde i en 3,5 år lang uddannelse til bygningskonstruktør. Det går fint. Han regner med at fuldføre på den normale tid.

På spørgsmål fra sagsøgtes advokat forklarede afhørte, at han blev uddannet som maler i 1994. Han har i en periode efter den tid været tilknyttet Malernes Fagforening i 10 år. Resten af tiden arbejdede han som maler. Efter opgavernes art har det været almindeligt for ham at arbejde på stillads. Det pågældende stillads lignede ikke de almindelige stilladser, idet det var højere og bredere, men ellers lignede det i opbygningen. Det var heller ikke almindeligt, idet det stod på en skrånende flade og ikke som normalt på et plant underlag. Han mener ikke, at der var lagt træplader i andre steder, hvor der var stilladser. Han deltog en gang imellem i sikkerhedsmøderne på den pågældende byggeplads. Han var ikke sikkerhedsrepræsentant, men efter de 10 år i Malernes Fagforening, havde han de fornødne kurser til at have tilstrækkeligt viden om sikkerhed til at kunne deltage i møderne om sikkerhed. Det var derfor relevant, at han var med til de pågældende møder. Han går ud fra, at det var et autoriseret firma, der havde stillet stilladset op. Det skal det være, når stilladset er over en vis størrelse. Der skulle gerne være et grønt skilt på stilladset, der hvor man går ind

på det. Han husker ikke, om der var et grønt skilt. De havde fået at vide, at de kunne påbegynde arbejdet med spartling den pågældende dag. Han kan ikke huske, hvem der gav beskeden. Hvis han havde opdaget, at der var noget galt med stilladset, så ville han have kontaktet [REDACTED] eller en af de andre fra [REDACTED].

Til fotos ekstraktens side 261 og 262 forklarede han, at han tænker, at bredden af pladen nok var 40 cm, og at den måske var 2,5 til 2,4 meter lang og måske 1-2 cm tyk. Det var ikke en let plade, der let flyttede rundt. Der skulle noget til at flyttede den. Hullet nedenunder pladen var lidt mindre end pladen. Måske 30 cm bredt. Pladen kunne i hvert fald lige dække. Han skubbede den væk med venstre fod, og han så ikke hullet, da han skubbede den væk. Når man går på et stillads, regner man med, at det skal være lige så godt at gå på som et almindeligt gulv. Det var i øvrigt en byggeplads, hvor der blev ryddet op, så der lå ikke mange ting i vejen. Det var en byggeplads på et ret godt niveau. Han husker ikke, om der var nogen oppe og se på stilladset den 3. januar. På det tidspunkt, hvor ulykken skete, var han den eneste, der arbejdede på stilladset. Han har lagt pladen på plads over hullet. Han kan huske, at han havde en dialog om det med en af bygningskonstruktørerne enten den dag, det skete, eller dagen efter d. 4. januar. Det var ham og J [REDACTED] fra sagsøgte, der deltog i byggemøder og den slags på pladsen. Der var 4-5 andre malersvende fra sagsøgte på arbejdspladsen.

S [REDACTED] har som vidne forklaret, at han er ansat hos [REDACTED] som byggeleder, hvilket han også var på uheldstidspunktet. Han stod for sikkerheden på [REDACTED]. [REDACTED] stod både for planlægningen og sikkerheden. Der var 6-8 entreprenører involveret. Han afholdt sikkerhedsmøder og forestod sikkerhedsvurderinger og så i øvrigt på sikkerheden i dagligdagen, når han gik rundt på byggepladsen og sagde til, hvis han så ting, der ikke overholdt sikkerhedskravene. Han var på byggepladsen hver dag. Hver 14. dag var der en sikkerhedsrundring. Der blev holdt sikkerhedsmøder hver 14. dag. Som han husker det, deltog såvel sagsøgeren som J [REDACTED] i sikkerhedsmøderne. Der blev drøftet stilladssikkerhed på sikkerhedsmøder. Man måtte ikke ændre på stilladser, og man måtte ikke gå ind på et stillads, hvor der ikke var et grønt skilt. Han tror, at sagsøgte deltog i flere af møderne. Der blev udarbejdet referat fra alle sikkerhedsmøderne. Disse referater var tilgængelige på byggepladsen. Alle havde adgang til en tavle, hvor der var sat referater op, og der var også en mappe med referaterne. PSS'en var en mappe for plansikkerhed og sundhed.

Til ekstraktens side 83 forklarede vidnet, at det var en forudsætning for at være deltager i sikkerhedsmøderne, at den pågældende havde et kursusbevis vedrørende sikkerhed. Det var et krav fra [REDACTED]. [REDACTED] bad dog ikke om at se kursusbeviser. Han kan ikke huske sit indtryk af sagsøgerens kendskab til sikkerhed. I starten af projektet var indkøbt stilladser ved Tømrerfirmaet [REDACTED]. Der var fle-

re forskellige bygninger. Det var vedrørende bygning I, at sagsøger kom til skade. Når et stillads var stillet op, var det som regel tømreren, der brugte det først, hvorefter de andre fag kom til. På det tidspunkt havde et stillads således normalt stået et stykke tid. [REDACTED] havde ikke uddannelse vedrørende stilladssikkerhed. H [REDACTED] var det firma, hvor Tømrerfirmaet havde indkøbt stilladser. Det var også stilladsfirmaet, der stillede stilladserne op og senere tog dem ned. Han har løbende tjekket, om de grønne skilte var på stilladset. Det er et godkendelsesskilt, der viser, at det er et autoriseret firma, der har uddannelsen til det, der har sat stilladset op. Skiltet er således en meddelelse om, at sikkerheden er i orden. Belært af denne sag har han efterfølgende altid taget fotos af de grønne skilte på stilladserne. Når et stillads var sat op, tjekkede han, at det grønne skilt var der, når der kom besked om, at et stillads var sat op. Alle vidste, at der skulle være grønt skilt på, før man kunne gå ind på stilladset. Det pågældende stillads stod et stykke tid. Han husker ikke, hvornår det blev sat op. Det blev brugt af tømrerne, før de andre fag kom til. Hvis der var problemer med sikkerheden, skulle man gå til ham eller andre fra [REDACTED]. Blev der konstateret et problem med sikkerheden, ville han tage fat i tømrerfirmaet med det samme og senere behandle det på et sikkerhedsmøde.

Til ekstraktens side 261 og 262 forklarede han, at der var tale om en krydsfinerplade på cirka 2 cm, 2,4 meter lang og ca. 60 cm bred efter, hvad han kan gætte på. Han vil tro, at pladen nok har at vejet 5-10 kilo. Det ligner det stillads, der var ved bygning I, men der var også lignende stillads ved bygning U. Han mener, det var almindeligt med alu plader på stilladserne. Stilladserne stod altid ca. 20 cm fra husmuren. Der bruges krydsfinerplader for at dække af. Det er ikke farligt at gå på krydsfinerplader, der lukker huller af, forudsat, at pladerne er skruet på. Han har ikke selv prøvet at sætte et stillads op. Han har ikke været oppe og se hullet på det pågældende stillads. Han har tjekket sin kalender, men ved ikke, hvad han lavede den pågældende dag. Han ved, at Tømrerfirmaet [REDACTED] straks blev bedt om at lave det. Han mener, at han lavede registreringen af uheldet dagen efter, det var sket. Han er ikke helt sikker på, om det var den dag, skaden skete.

Til ekstraktens side 85 forklarede han, at han havde registreret de pågældende oplysninger. Hos [REDACTED] laver man sådanne registreringer, da man gerne vil ned på nul ulykker. Han har skrevet ned, hvad der var sket ud fra sagsøgerens oplysninger. Han tror, der blev sendt en mail til [REDACTED] om at udbedre stilladset. Da han fik oplysningerne fra sagsøgeren, var de enige om, at der ikke var tilsynsfejl, og at der ikke var dårlig kommunikation og den slags. En plade kan godt rykke sig, hvis man trækker en slange henover den.

På spørgsmål fra sagsøgers advokat forklarede vidnet, at der var såvel sikkerhedsmøder som sikkerhedsrunderinger hver 14. dag. Han havde andre opgaver end at stå for sikkerheden. Han havde sagsøgeren med inde på sit kontor, da de

talte om det. Han havde fået at vide, at der var et hul i stilladset, og det blev videremeddelt til tømrerfirmaet. Han mener, det var dagen efter, han holdte møde med sagsøgeren. Måske har han fået et opkald fra tømrerfirmaet om, at pladen var sat fast.

Til ekstraktens side 85 om sikkerhedsmødet d. 15. januar forklarede han, at der nok skulle stå, at det ville blive behandlet den 15. januar. Selve oplysningerne er udfyldte den 4. januar. Der har derfor været tænkt på det førstkommende sikkerhedsmøde derefter. Rent faktisk blev sagen behandlet på dette møde. Der er udarbejdet et referat derfra. Det blev omtalt, at der havde været en arbejdsulykke, og der blev talt om, hvordan man kunne forhindre, at det skete igen. Som tidligere forklaret, havde alle adgang til referatet. Han kan huske, at sagen blev drøftet. Han kan ikke huske de nærmere detaljer. Der blev ikke talt om skyld. Som han husker det, sagde ingen noget om, at sagsøgeren skulle have gjort det selv. Der kom ikke noget særligt frem om, hvorfor pladen lå, som den gjorde. Der var ca. 2.500 – 3.000 sider bilag vedrørende [REDACTED], og der var ikke noget foto af noget grønt skilt. Han kan huske, hvor skiltet hang på stilladset.

K [REDACTED] har som vidne forklaret, at han er ansat i stilladsfirmaet H [REDACTED]. Der er ca. 30 i firmaet. Han har fået en særlig uddannelse vedrørende opbygning af stilladser, der varer 2 år. Det svarer til en håndværkeruddannelse. Det er en uddannelse i at sætte stilladser op og tage stilladser ned. Man skal have sådan en uddannelse, hvis der er tale om et stort stillads. Det er et lovkrav. Udover sin uddannelse har han ca. 16 års erfaring med stilladser. Der var 5 mand til at sætte det i sagen omhandlet stillads op. Det tog en dag. Det var Tømrerfirmaet [REDACTED], der bad dem om at sætte stilladset op og sagde, hvor det skulle stå og i hvilken periode. [REDACTED] var ikke med til at sætte stilladset op. Han ved ikke, om [REDACTED] deltog i nedtagningen af stilladset, for det var han ikke med til. Der må ikke pilles ved stilladset uden, at man taler med hans firma om det. Man må kun ændre på stilladset, hvis man er uddannet til det. Det grønne skilt er et godkendelsesskilt, hvor hans firma står inde for, at stilladset opfylder kravene. Han er helt sikker på, at der var et grønt skilt på stilladset. Det var ved bygning I. Forevist foto af stilladset forklarede vidnet, at det var en platform. Det var således et bredt stillads. Han tror, der var 4-5 meter højt, men husker det ikke. Det var et klasse 3 stillads. Det kunne bære 300 kilo pr. m².

Til fotos ekstraktens side 261-262 forklarede vidnet, at når man ikke kunne fylde helt ud med dæk, så kunne man bruge en plade. Her ses en lysere plade. Man kunne også have valgt at lægge en rist, som er 23 cm bredde. Man vælger typisk en plade, når hullet er lidt større. Hullet her var måske 25 cm bredt. Et dæk var 30 cm bredt. Et murerstillads vil typisk være med traller, der kan bære tunge ting. Til for eksempel tømrerarbejde vil man ofte anvende aluriste. Det er almindeligt at anvende dækplader. Han mener, der var andre dækplader på stilladset. Når man bruger en plade, bliver den skruet fast. Han foreviste de (ret

lange) skruer, man anvender hertil. I hans firma lader man ikke træplader ligge uden, at de er blevet skruet fast. Vidnet har lavet i hvert fald 50 platforme af den karakter, der er i denne sag. Man har en fast rutine, hvor man deler arbejdet op, således at der er en, der sørger for at gå rundt og skrue fast. Der skal være sket fastgørelse, inden de forlader stilladset. Pladen har været en krydsfinerplade. Det er gængs til det. Denne er ca. 60-61 cm bred og 244 cm langt. Pladerne fås i 2 tykkelser enten 12 mm eller 22 mm. Han kan ikke se på fotoet, hvilken størrelse det er, men vil skyde på 12 mm. En sådan plade vejer omkring 10 kilo eller måske lidt mindre. Det er måske mellem 5 og 10 kilo. Det kommer an på, hvor fugtig den er. Han ved ikke, hvor let det er at flytte pladsen, men vil mene, det er let, hvis der ikke er sket fastskruining. Hans chef har fortalt, at hans firma ikke har været bestilt til at reparere stilladset.

På spørgsmål fra sagsøgerens advokat forklarede vidnet, at de er ca. 30 stilladsarbejdere hos H [REDACTED]. De har mange opgaver. Normalt deltager de i sikkerhedsmøder og byggemøder på byggepladsen. Han ved ikke, om de gjorde det på den pågældende plads. Han har ikke selv været med til møder.

Til ekstraktens side 83 forklarede han, at der på næsten alle store byggepladser bliver holdt byggemøder. Det har været den 7. – 8. december 2018, at stilladset blev sat op. [REDACTED], der er vidnets konduktør, har fortalt vidnet for nyligt, at der var en maler, der var faldet ned for en to årstid siden. Det var første gang, han havde hørt om dette. Heller ikke [REDACTED] havde tidligere hørt om problemer med den plads. Man kan godt skrue en plade løs på et stillads. Det er oplevet før.

J [REDACTED] har som vidne (partsrepræsentant) forklaret, at han er uddannet mekaniker. Sagsøgte var hans fars firma. Han har fra 10 års alderen været med ud at male og har prøvet lidt af hvert. Han kom tilbage til sin fars firma og har arbejdet der som maler fra for 20 års siden. De sidste 5-6 år har han været leder. Han har nu mest ledelse i virksomheden, men han har også lavet opgaver som den i sagen selv. Han stod for indkøringen og ledelsen af projektet og den daglige ledelse af malerfirmaet og kontakt til bygherren. Cirka hver anden uge var der sikkerhedsmøder. Der var byggemøder hver uge. Han var nok med i 90 % af møderne. Der har både været tilfælde, hvor han har deltaget sammen med sagsøgeren, og hvor de har deltaget hver for sig. Han var på pladsen nok ca. 3 gange pr. uge. Sagsøgeren skulle på pladsen være maler på lige fod med 4-5 andre, og så skulle han være en slags formand for de andre svende og hjælpe med ledelsen der. Sagsøger var en god bygningsmaler og god til at tale med andre, og vidnet var glad for ham. Der var 8 fag på den pågældende byggeplads. De kom som malere og havde kun malerarbejde der. På pladsen blev der bygget forskellige stilladser op. Det var sagsøgtes firma ikke med til. [REDACTED] lavede en tidsplan om, hvornår de kunne komme til. Vidnet havde ikke noget med stilladserne at gøre. De kunne ikke selv have sat stilladser op. De har ikke uddannelse

hertil i firmaet. Der skulle et stilladsfirma til opgaven. Han vidste, at der blev købt stilladser ind til byggepladsen, men han vidste ikke, hvilket stilladsfirma, der skulle bruges. Han kender godt H [REDACTED]. Han tror, det er et godt og seriøst firma. Rækkefølgen på stilladset var ofte, at tømrerne kom først, og så kom malerne. Der kunne også være andre f.eks. smede til at lægge rør. Det skal nok passe, at stilladset blev sat op d. 5. og 6. december. Uheldet skete cirka en måned efter. Han forestiller sig, at der har været VVS folk på stilladset, inden hans folk skulle på stilladset. Når han gik rundt på pladsen, tjekkede han sikkerheden. Hvis han så noget, der ikke var sikkerhedsmæssigt forsvarligt, påtalte han det. Det grønne skilt kan man næsten ikke undgå at se. Det er det første, der er, når man går ind på stilladset. Han var 99 % sikker på, at der var grønt skilt på stilladset ved bygning I. Hvis skiltet ikke var der, måtte folkene ikke gå op på stilladset. Han har erfarne svende, så det ved de godt. Han mener, at det var 4 erfarne svende og vist en lærling, han havde på pladsen. Svendene vidste det godt. Han kendte sagsøgeren, inden han ansatte sagsøgeren, for sagsøgeren havde været i Malernes Fagforening i mange år og kørt rundt og foretaget opmåling, og hans svende havde anvendt sagsøgeren som opmåler til akkordarbejder. Hvis nogen er i tvivl om noget på en plads, så ved alle, at de kan ringe til ham, og det bliver også brugt. Det kan være både sikkerhedsspørgsmål og andre spørgsmål. Om malerarbejdet ved svendene nok mere, end han gør. Det var primo januar, at han fik at vide, at sagsøgeren var kommet til skade. Han fik at vide, at sagsøgeren var faldet igennem et hul. Han var oppe på stilladset efter uheldet. På det tidspunkt var der ikke noget hul. Der lå en træplade, der var skruet fast. Sagsøgeren var sygemeldt den 8. januar og den 18. januar. Han kan ikke huske hvorfor. De meldte ind den 31. januar om arbejdsskaden. Der havde været indtryk af, at der nok ikke var sket det hele store, og i øvrigt havde [REDACTED] lavet en registrering i første omgang. Han kan ikke huske, om uheldet blev drøftet på det første sikkerhedsmøde efter uheldet. Han ved, det blev drøftet på et møde. Det var bare en gennemgang af, at stilladser skal være sikkerhedsmæssigt forsvarlige, at de skulle tjekke, at der var et grønt skilt og sige til, hvis noget var galt.

Til fotos ekstraktens side 261 og 262 ville han tro, at pladsen er 40 cm bred og 240 cm lang. Han ser en gang imellem træplader, hvor stilladset ikke passer 100 %. Han har selv flere gange arbejdet på sådanne stilladser. Han husker ingen henvendelser fra primo december til primo januar om problemer med stilladset. Stilladset havde ikke været drøftet på tidligere sikkerhedsmøder.

På spørgsmål fra sagsøgerens advokat forklarede vidnet, at han ikke ved, hvem der skruede pladsen fast. Det har nok været stilladsfirmaet, men han ved det ikke. Han ved ikke, om [REDACTED] måtte gøre det. Det har ikke været drøftet, om pladsen havde været løs i længere tid. Han ved, at Tømrerfirmaet [REDACTED] havde hyret et stilladsfirma til at sætte stilladset op. Hvis stilladset havde ligget i sagsøges entreprise, så ville de selv have hyret et stilladsfirma til at sætte stilladset op.

Sagsøgte har tidligere haft glasskader og lignende, hvor selvriskoen er 5.000 kr. og lignende. Han ved ikke, om der er selvrisiko på en arbejdsskade som her.

Parternes synspunkter

T [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Vedrørende ansvarsgrundlag:

Sagsøgte har som arbejdsgiver et strengt/skærpet ansvar overfor sine ansatte i relation til at sikre, at arbejdet kan og bliver udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt; at der gives fornøden instruktion og føres effektivt tilsyn med de sikkerhedsmæssige forhold, jf. herunder Arbejdsmiljølovens §§ 16, 17 og 38 med tilhørende bestemmelser, herunder bekendtgørelse om arbejdets udførelse og reglerne fastsat i blandt andet bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde og bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed.

Sagsøgtes skærpede ansvar for sine ansattes sikkerhed og sagsøgts omsorgspligt kan ikke med virkning for de ansattes erstatningsretlige stilling overføres til andre virksomheder ved aftale mellem sagsøgte og andre entreprenører, herunder ej heller de entreprenører som sagsøgte arbejder sammen med under byggearbejdet, og således ej heller til firmaet [REDACTED], uanset om det ved aftale mellem sagsøgte og denne (og andre) er aftalt, at [REDACTED] måtte have ansvaret for sikkerhedskoordinering på pladsen, ligesom ansvaret ikke kan overføres til tømrerfirmaet [REDACTED], uanset at dette firma efter aftale med sagsøgte og andre har opsat og vedligeholdt stilladset.

Hertil kommer, at Arbejdsmiljølovens § 20 udtrykkeligt pålægger alle arbejdsgivere, "der lader arbejdet udføre på samme arbejdssted, ...", at "samarbejde om at skabe sikre og sunde arbejdsforhold", og der er efter § 20, stk. 2, fastsat nærmere regler herom, blandt andet ved bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde og ved bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed, herunder bestemmelserne i bekendtgørelsen om bygge- og anlægsarbejde, kapitel 2.

Vedrørende den konkrete hændelse:

Det må overordnet lægges til grund, som angivet i anmeldelsen (bilag 1), at en afdækningsplade på stilladset var løs og rykkede sig med det resultat, at der opstod et hul, som sagsøger, da han trådte tilbage i det, faldt igennem, og dette er udtryk for en uforsvarlig indretning af stilladset.

Det skal bemærkes, at sagsøgte ikke tilsyneladende har foretaget en undersøgelse af omstændighederne ved ulykken, som sagsøgte er forpligtet til, jf. bekendtgørelse om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde.

Det bemærkes, at sagsøger var i færd med at sprøjtespartle og skulle trække sprøjtespartelslangen til sig, hvorved en masonitplade fulgte med i dette træk, og sagsøger i forbindelse med dette træk nødvendigvis måtte skifte stilling og i den forbindelse ville placere sin fod der, hvor det var tilsigtet, at pladen lå, men hvor der nu var opstået et hul, fordi den masonitplade, der var placeret for at dække for hullet, ikke var fastgjort.

Vedrørende årsagssammenhæng:

Der er godtgjort et tilstrækkeligt bevis for årsagssammenhæng mellem det opgjorte tab og sygeperioden, idet særligt bemærkes, at der i relation til årsagssammenhæng mellem en skade og krav om umiddelbare tabsposter efter Erstatningsansvarsloven (godtgørelse for svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste) i kausalitetshenseende alene stilles krav om, at skaden er udløsende for sygeperioden og medvirkende til sygeperioden, jf. herunder U 2012.1838 H og U 2013.508 H, og at det således ikke har betydning for årsagssammenhæng, om der eventuelt også måtte være andre faktorer, der – udover skadens følger – medvirker til sygeperioden.

..."

M [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Hovedtvistepunktet i denne sag er, om sagsøgte, M [REDACTED], eller nogen for hvem selskabet hæfter, har handlet culpøst i forbindelse med sagsøger, T [REDACTED]s, påståede tilskadekomst den 3. januar 2019.

Der er herudover uenighed om spørgsmålet om årsagssammenhæng.

Det bestrides, at sagsøgte, eller nogen for hvem sagsøgte hæfter er ansvarlig eller har handlet ansvarspådragende i forbindelse med sagsøgers uheld den 3. januar 2019.

Det bestrides herunder, at sagsøgte har tilsidesat de selskabet påhvillende pligter efter arbejdsmiljølovens § 20.

Bevisbyrden for, at arbejdspladsen var uforsvarligt indrettet, påhviler sagsøger. Denne bevisbyrde er ikke løftet.

Det gøres herved principalt gældende, at sagsøger ikke har løftet bevisbyrden for, at uheldet skete som beskrevet i stævningen. Specifikt bestrides det, at sagsøger har dokumenteret, at den pågældende afdækningsplade lå løst.

Dette forhold vil blive nærmere belyst under forklaringerne fra de af sagsøgte indkaldte vidner.

Det bestrides dernæst, at det er udtryk for en uforsvarlig indretning af arbejdspladsen, hvis en plade som den omtvistede ligger løst. Der er tale om en plade, som ikke let "forskubbes", og det fremgår da også af de lægelige akter fra skadestidspunktet, at sagsøger aktivt fjernede pladen (bilag C).

Det kan naturligvis ikke lægges sagsøgte til last, at sagsøger af egen drift har fjernet plader fra stilladset.

Stilladset var opsat af et godkendt stilladsfirma, på instruks fra en tømrervirksomhed med erfaring i arbejder af denne art, og var på det konkrete tidspunkt godkendt til brug. Stilladset var således på tidspunktet i forsvarlig stand.

Dette forhold vil blive nærmere belyst under forklaringerne fra de af sagsøgte indkaldte vidner.

Det bestrides tertiært, at ansvaret for stilladsets indretning påhviler sagsøgte, der hverken har haft sikkerhedstilsyn på arbejdspladsen eller haft ansvar for opsætning af stilladset.

Det bemærkes, at sagsøgte allerede i svarskriftet redegjorde udførligt for, hvilke firmaer, der havde været involveret i opsætning af stilladset. Det må stå for sagsøgers egen risiko, at sagsøger har valgt ikke at forfølge krav imod disse.

Særskilt i forhold til det i sagsøgers påstandsdokument anførte om arbejdsgiverens ansvar på arbejdspladser, der anvendes af flere, bemærkes, at der blandt de deltagende firmaer var udpeget en sikkerhedsansvarlig.

Sagsøgte havde således ved arbejdets opstart sikret, at der var en sædvanlig og forsvarlig arbejdsgang for håndtering af arbejdspladsens sikkerhedsforhold. Sagsøgte, der løbende fik indsigt i og i relevant omfang reagerede på referater fra sikkerhedsmøder mv., har ved den tilrettelagte arbejdsgang for sikkerhedstilsyn på arbejdspladsen opfyldt sin pligt til at tilrettelægge arbejdet forsvarligt.

Det gøres gældende, at sagsøger, som erfaren medarbejder, der på uheldstidspunktet udførte en rutineopgave, selv kunne og burde vide, hvordan han skulle færdes på stilladset.

Stilladset var på tidspunktet i den stand, som sagsøger kunne forvente – og dermed også i den stand, som sagsøgte var forpligtet til at holde arbejdspladsen i.

Hvis stilladset, som følge af sagsøgers egne handlinger er bragt i en uforsvarlig stand, har sagsøger herved udvist egen skyld af en karakter, som må medføre et fuldstændigt bortfald af et eventuelt erstatningsansvar.

Det bestrides, at der er årsagssammenhæng mellem hændelsen den 3. januar 2019 og de påberåbte gener.

Det fremgår af egen læges journal (Bilag D), at sagsøger har en historik med gener svarende til de påberåbte.

Således fremgår blandt andet, at sagsøger allerede fra 2015 har haft "tiltagende problemer" med højre knæ og dengang ville "anmelde arbejds-skade". Angiveligt blev dette opgivet, fordi sagsøger ikke kunne pege på et relevant traume.

Det fremgår videre, at sagsøger i hvert fald siden 2017 har haft psykiske gener af et sådant omfang, at det har påvirket hans erhvervsevne, herunder at sagsøger har været selvmordstruet, i hvilken forbindelse han blev diagnosticeret med svær depression.

Dernæst fremgår, at sagsøger i 2018 var involveret i et færdselsuheld med en pludselig hastighedsændring (fra ca. 60 km/t) ved en rotation på ca. 360 grader.

Sagsøger var efter denne hændelse recidiv vedrørende psykiske gener som beskrevet fra 2017, ligesom sagsøger i hvert fald i foråret 2018 havde traumebetingede skuldergener, der blev forværret under arbejdsmæssig belastning. Så sent som i oktober 2018 var sagsøger indlagt med diagnosen "selvmordstruet/akut belastningsreaktion i svær grad" (Bilag E).

Igennem hele perioden – og senest i september 2018 – har sagsøger endvidere døjet med lændegener, jf. tillige konsultationsnotat af 9. juli 2018 (Bilag F).

Denne historik skal sammenholdes med, at det af billeddiagnostisk epikrise ved røntgenundersøgelse i forbindelse med hændelsen fremgår, at der på tidspunktet var "normale ossøse og artikulære forhold" og uden fraktur eller andre objektive traumepåvirkninger (Bilag G).

Sagsøger har endvidere i december 2019 oplevet tilbagefald vedrørende gener i højre skulder som følge af påvirkning fra et "ryk i armen", hvilket skaber tvivl om årsagssammenhængen efter denne dato.

Sagsøger har således dokumenterbart historisk haft både gener svarende til de påberåbte og andre erhvervsbegrænsende gener som tvangsfrit kan forklare den omtvistede sygemeldingsperiode. Omvendt er der intet i de samtidige lægelige akter der tyder på, at sagsøger på tidspunktet var udsat for et traume, der kan begrunde gener svarende til det påberåbte.

Sagsøgte kan på dette punkt fuldt ud tilslutte sig det i helbredsattest fra august 2019 anførte, hvoraf fremgår, at der "ikke [er] den store sammenhæng imellem patientens klager og de objektive fund ved diverse scanninger mm." (Bilag H)

..."

De anbringender i påstandsdokumenterne, der vedrører den talmæssige opgørelse af sagsøgerens krav er udeladt.

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med deres påstandsdokumenter.

Rettens begrundelse og resultat

Spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren kom til skade den 3. januar 2019 under sit arbejde for sagsøgte:

Efter sagsøgerens forklaring, der støttes af, at [REDACTED] den 4. januar 2019 udfyldte et skema vedrørende en hændelse den 3. januar 2019, og at sagsøgte den 31. januar 2019 indberettede til AES, at sagsøgeren den 3. januar 2019 havde været udsat for en arbejdsskade sammenholdt med de lægelige oplysninger om en tilskadekomst den 3. januar 2019, findes bevist, at sagsøgeren den 3. januar 2019 fik beskadiget højre skulder i forbindelse med, at han på et stillads med venstre ben trådte ned i et hul i stilladsdækket efter, at han med sin fod havde skubbet en løs plade, der viste sig at dække over hullet.

Spørgsmålet om der er årsagsforbindelse mellem tilskadekomsten den 3. januar 2019 og sagsøgerens senere gener fra højre skulder:

Efter de i sagen foreliggende helbredsoplysninger om sagsøgeren, herunder de fremlagte lægelige oplysninger, og at såvel AES i forbindelse med arbejdsskadesagen efter tilskadekomsten den 3. januar 2019 og Herning Kommune i forbindelse med en revalideringssag har fundet, at sagsøgerens gener fra højre skulder kan henføres til tilskadekomsten den 3. januar 2019, uanset at han har haft andre helbredsproblemer, finder retten, at generne fra sagsøgerens højre skulder må henføres til tilskadekomsten den 3. januar 2019, og at denne har et sådant omfang, at det hindrer ham i at arbejde som maler.

Spørgsmålet om der er ansvarsgrundlag i forhold til sagsøgte:

Uanset, at stilladset var blevet foranlediget opsat af Tømrerfirmaet [REDACTED], uanset at H [REDACTED], der havde opført stilladset, havde sat et grønt skilt op som tegn på, at stilladset var forskriftsmæssigt opført, og uanset at [REDACTED] efter det oplyste skulle koordinere sikkerheden på byggepladsen, kan dette ikke fritage sagsøgte for ansvaret for, at arbejdspladsen er indrettet forsvarligt. Arbejde i højden på et stillads er i sagens natur forbundet med risiko, og kravet må derfor være, at en ansat kan færdes sikkert på stilladset uden, at en plade, der var en del af stilladsdækket, og som dækkede over et hul af ikke ubetydelig størrelse, ikke var fastgjort, så den ikke kunne forskubbes, og der

derved kunne opstå et hul af en størrelse, som et ben kunne gå igennem. Det fremgår af bevisførelsen, at stilladset havde stået ca. en måned og havde været benyttet af andre før den 3. januar 2019, hvor sagsøgeren efter juleferien skulle anvende det. Sagsøgte kunne og burde have foretaget en inspektion af, om stilladset var intakt, inden sagsøgeren skulle arbejde på det. Det bemærkes herved, at det fremgår af vidnet K [REDACTED]s forklaring, at det sker, at plader, der har været skruet fast, løsnes. Retten finder herefter, at sagsøgte er ansvarlig for sagsøgerens tilskadekomst den 3. januar 2019.

Spørgsmålet, om sagsøgeren har udvist egen skyld:

Det fremgår af vidnet K [REDACTED]s forklaring, at et stillads ikke kan godkendes med grønt skilt, før eksempelvis dækplader er skruet fast. Man skal således kunne arbejde på stilladset i tillid til, at stilladsdækket ligger fast, og at der ikke er løse dækplader, der kan skubbes til side med en fod. Den omstændighed, at sagsøgeren ikke opdagede, at den plade, han skubbede til side med foden, dækkede over et hul i stilladsdækket, bevirker ikke, at han har udvist egen skyld, idet han ikke skulle forvente, at der var hul i stilladsdækket, og idet han var optaget af sin arbejdsopgave med at trække en slange af nogen størrelse på stilladsdækket.

Herefter tages sagsøgerens påstand til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 55.000 kr., og af retsafgift med 9.720 kr. T [REDACTED] er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte M [REDACTED] tilpligtes til sagsøgeren T [REDACTED] at betale 391.831,41 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente af kr. 230.415,99 fra sagens anlæg, til betaling sker, og af restbeløbet fra 13. november 2020 til betaling sker.

Sagsøgte skal til sagsøgeren betale sagsomkostninger med 64.720 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.